

Avalaht>Otsige õigusvaldkonna spetsialisti>Lela ekspert

Lela ekspert

Kreeka

I. Ekspertide nimekirjad ja registrid

Kreekas kantakse eksperdid nimekirja spetsialiseerumise alusel. Ekspertide registreid peavad esimese astme kohtud (*protodikeía*). Registrid on avalikud, kuid neid kasutavad ainult kohtunikud, kes soovivad määrata eksperdi. Kohus võib määrata ühe või mitu eksperti, kui ta leiab, et käsitletavad küsimused eeldavad eriteadmisi. Lisaks on kohtul kohustus määrata eksperdid, kui pool seda taotleb, tingimusel et kohus leiab samuti, et küsimuste lahendamiseks on vaja eriteadmisi.

Registrisse kandmiseks peavad eksperdid kandideerima.

Pärast avalikku kutset esitada avaldus esimese astme tsiviil- (*polítikó*) või halduskohtule (*διοικητικό*) (kohtu ametliku veebisaidi kaudu) võib huvitatud isik esitada esimese astme kohtu kantsseleis oma isikuandmeid sisaldava kirjaliku avalduse, milles ta kinnitab, et

teda ei ole mõistetud süüdi ega süüdistatud kuriteos (*kakóúrgíma*) ega väärteos (*πlímélima*), mille tagajärjel on temalt võetud poliitilised õigused; temalt ei ole ära võetud kutsetunnistust;

temalt ei ole ära võetud oma vara käsutamise õigust maksejõuetuse või eestkoste all olemise tõttu;

ta ei ole kohtunik, prokurör ega kohtuametnik.

Pärast igal aastal toimuva kandideerimismenetluse lõppu avaldatakse ekspertide registri kavand. Pärast vastuväite esitamise tähtaja lõppemist kinnitab esimese astme kohus mitmeliikmelises koosseisus (*polýmélés protodikeío*) lõpliku registri.

Kriminaalmenetluste jaoks loob ekspertide registri väärteoasju arutavate kohtunike nõukogu (*symvoúlio plímmeleiodikón*) prokuröri ettepanekul. Ekspertid peavad vastama järgmistele nõuetele:

nad peavad olema vanemad kui 21 aastat;

neil peab olema õigusvõime ega tohi olla vaimset puuet;

nad ei tohi olla süüdi mõistetud kuriteo või väärteo toimepanemises, mille tagajärjel on neilt võetud poliitilised õigused või on nad vallandatud avalikust teenistusest;

neilt ei tohi olla ära võetud kutsetunnistust;

nad ei tohi olla kaasa aidanud ekspertiisi esemeks oleva olukorra tekkimisele;

nad ei tohi olla asjaomastes menetlustes pädevad kohtunikud, prokurörid, sekretärid ega kohtuametnikud;

nad ei tohi olla süüdi mõistetud samas kuriteos mis süüdistatav ja

nad ei tohi olla süüdistatava abikaasa, õde või vend ega lähisugulane.

Ekspertid võib registrist kustutada, kui nad seda soovivad, kui nad ei vasta enam nõuetele või kui pädev asutus nii otsustab.

II. Eksperti kvalifikatsioon

Selleks et neid eksperdina tunnustataks, peavad eksperdid olema asjaomase kutseliidu liikmed.

III. Ekspertide tasustamine

Kriminaalmenetluses maksab eksperti töötasu riik. Tsiviilkohtumenetluses peab hageja tegema ettemakse kohtu määratud ekspertide kulude katmiseks.

Kohtumenetluse lõpus peab kulud kandma kohtuvaidluse kaotanud pool. Teatavatel tingimustel võivad pooled saada eksperti töötasu maksmiseks tasuta õigusabi.

IV. Ekspertide vastutus

Ekspertid vastutavad üldise lepingu- ja deliktiõiguse alusel. Nad ei ole kohustatud katma oma võimalikku vastutust erialase vastutuskindlustusega.

V. Lisateave ekspertiisimenetluste kohta

Kreekas kohtuekspertiisi suhtes kohaldatavad peamised õigusnormid on Kreeka tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*kódikas polítikís dikonomías*) artiklid 368–392, dekreetseadus nr 566/1968 ja seaduse nr 2882/2001 (sundvõõrandamise seadustik (*kódikas anagkastikón apallotrióseon*)) artikli 20 lõige 7. Olenevalt konkreetse juhtumi asjaoludest võidakse kohaldada ka Kreeka halduskohtumenetluse seadustiku (*kódikas dioikitikís dikonomías*) artikleid 159–168 ja Kreeka kriminaalmenetluse seadustiku (*kódikas poinikís dikonomías*) artikleid 183–203.

Kohtul on õigus nõuda tõendite kogumist, sest tõe väljaselgitamise eesmärk on ülimuslik. Sellele õigusele seab piirid üksnes kohtumenetluse võistlevuse põhimõte.

1. Ekspertide nimetamine

Eksperte võivad nimetada kohus ja menetluspooled. Ekspertide määramine halduskohtumenetluses sarnaneb ekspertide määramisele tsiviilkohtumenetluses. Kriminaalkohtu menetluses võib prokurör või kohus määrata eksperti uurimisetapis. Selleks kasutatakse teist registrit kui tsiviilkohtumenetlustes ja sellesse kantud ekspert peab vastama rangematele nõuetele kui tsiviil- ja halduskohtumenetluste ekspert.

a. Eksperti nimetab kohus

Kui asjassepuutuvaid fakte ei ole võimalik muul viisil tuvastada, on tsiviilkohtul õigus määrata ekspert kas *ex officio* või poole sõnaselge taotluse alusel. Sel juhul lükatakse suuline ärakuulamine edasi eksperdiarvamuse esitamisest hilisemale kuupäevale. Kohtul on vabadus määrata ametisse iga isik, keda ta peab eksperdiksi sobivaks. Ekspert peab kohut teavitama, kui tal tekib huvide konflikt. Kohtu määratud ekspertidel on juurdepääs toimikule.

b. Eksperti nimetavad pooled

Kreekas nimetavad menetluspooled kolme liiki eksperte: tehnilised konsultandid (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 391–392, halduskohtumenetluse seadustiku artikkel 167, kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 204 jj), kohtuvälised eksperdid ja eksperttunnistajad. Tehnilise konsultandi nimetab pool selleks, et jälgida kohtu määratud eksperti tegevust. Kohtuvälise eksperti valib menetluspooled. Pooled peavad tuginema eksperdiarvamusele ja esitama selle kohtule. Vastasel juhul lükatakse see vastuvõetamatuks tagasi. Kui need nõuded on täidetud, kontrollib ja hindab kohus eksperdiarvamust oma äranägemise järgi. Eksperti arvamust ei käsitata tõendina. Pigem on see seotud poole argumentide õigusliku alusega. Eksperttunnistajad on teaduslike või tehniliste eriteadmistega tunnustajad, keda küsitakse kohus.

Kohus võib otsustada, kas ta tugineb oma otsuse põhjendamisel eksperdiarvamusele või mitte. Kohus võib tugineda oma otsuses eksperdiarvamusele isegi siis, kui selle koostamisel on rikutud menetlusnorme. Ent kui menetlusnorme on rikutud olulisel määral, käsitatakse eksperdiarvamust tühisena. Sel juhul ei tohi kohtunik otsuse põhjendamisel eksperdiarvamusele tugineda.

2. (Tsiviilkohtu-)menetlus

Poolte tehnilised konsultandid võivad kohtu nimetatud eksperte risküsitleda, kui pooled on sellised konsultandid palganud. Eksperti ainus kohustus on esitada aramus. Poolte nimetatud ekspertidel on lubatud pooltega menetluse ajal suhelda, samal ajal kui kohtu nimetatud eksperdid vajavad selleks kohtu luba.

a. Eksperti aramus

Kreeka ekspertiisimenetluses esialgset eksperdiarvamust ei nõuta. Põhiarvamuse võib esitada kirjalikult või suuliselt. Ekspert ei pea järgima oma arvamuses kindlat struktuuri.

Kui kohus leiab, et aramus on puudulik, või juhul kui ekspert on põhjendamatult rikkunud oma kohustusi, võib kohus *ex officio* või poolte taotlusel anda korralduse koostada uus või lisaaramus. Kohus võib ka juhul, kui tegemist on eksperdi kohustuste põhjendamatute rikkumisega, määrata kohtukulude tasumise eksperdile.

Eksperti arvamuse võib vaidlustada poolte ütluste ja teise eksperdi vastuhinnangu abil.

b. Kohtuistung

Kohtunik nõuab eksperdi osalemist kohtuistungil ainult erandjuhtudel.

Siin esitatud teave on kogutud projekti „Leia ekspert“ („Find an Expert“) käigus riikide kontaktisikutelt, kelle on valinud

[*Euroopa asjatundlikkuse ja ekspertide instituut \(EEEI\).*](#)

Viimati uuendatud: 27/04/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.